



## มวยไทย..มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ



คนไทยจัดอยู่ในกลุ่มเชื้อสายมองโกลเลีย จะมีลักษณะร่างกายตัวเล็กกว่าผู้ที่อยู่ในเขตภูมิอากาศหนาว ความสูงโดยเฉลี่ย ๕ ฟุต ๕ นิ้ว ร่างกายลำสันมีความคล่องตัวและ น้ำหนักตัวน้อย ผิวสีน้ำตาลอ่อน ผมดกดำ รูปร่างจะเป็นสัดส่วน นัยตาสีดำ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นเขตร้อนชื้นใกล้เส้นศูนย์สูตรประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ จึงทำให้คนไทยสวมเสื้อผ้าน้อยชิ้น ไม่สวมหมวก สามารถใช้อวัยวะของร่างกาย เช่น หมัด เข่า เข่าศอก ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว ผสมผสานกับการใช้อาวุธ มีด ดาบ หอก เพื่อป้องกันตนเองและป้องกันประเทศ ศิลปะแม่ไม้มวยไทยมาพร้อมกับคนไทย ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย ที่มีคุณลักษณะของการต่อสู้ป้องกันตัว ด้วยการใช้อวัยวะ ที่สามารถใช้ทำอันตรายคู่ต่อสู้ได้อย่างชาญฉลาด และมีศิลปะอย่างสูง เช่น หมัด ศอก เข่า เข่า เข้ม และเข่า ในสมัยโบราณประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ จึงต้องผลงกับศึกสงครามมาโดยตลอด มีการสู้รบกันอยู่เป็นประจำ คนไทยจึงนิยมฝึกมวยไทยควบคู่กับการฝึกอาวุธ ต่อมาได้วิวัฒนาการจนกลายเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เฉพาะภาคขึ้น ด้วยการเคลื่อนไหวที่สวยงามแฝงไว้ด้วยความแข็งแกร่งดุเดือดที่เป็นลักษณะเด่นของมวยไทยจะใช้อวัยวะ ๖ ชนิด ในการต่อสู้ เช่น หมัด ศอก เข่า เข่า เข้ม และเข่า กับคู่ต่อสู้ ด้วยการเข้าชก ต่อย เขก โขกทุบ เตะ ถีบ เหน็บ อัด ยัน เหยียบ เหวี่ยง ปัก ทิ่ม ฉrien กระทุ้ง สับ เลียบเฉียน กัด ทุ้ม ฟาด มัด รัด หักแขน หักขา หักคอ ฯลฯ อวัยวะแต่ละชนิดมีวิธีใช้ เช่น

๑.หมัดใช้ที่มกระแหก กระทุ้ง ซึ่งมีทั้งกระทุ้งขึ้นและกระทุ้งลง เหวี่ยง ซึ่งมีทั้งเหวี่ยงสั้นและเหวี่ยงยาว เขก โขก และทุบ

๒.แขนท่อนล่าง ใช้สับ เลียบ ปัด เหวี่ยง และเฉียน  
๓.ศอกใช้เหวี่ยง ปัก ักัด ทิ่ม ฉrien กัด และกระทุ้ง  
๔.เข่า ใช้ถีบ เหน็บ อัด คือการเตะด้วยปลายโตง ยัน เหยียบ เตะ และกระตุกเข่า

๕.เข่าใช้ยิงโยน ยัด เหวี่ยง กุด และกระตุก  
๖.แข้งใช้เหวี่ยงซึ่งมีทั้งเหวี่ยงสั้นและเหวี่ยงยาว การใช้อวัยวะ ดังกล่าว ประกอบกับการเคลื่อนไหวร่างกายที่ผสมกลมกลืนในการรุกและรับซึ่งก็คือการเข้ากระชกต่อคู่ต่อสู้ และการป้องกันตัว ซึ่งนับว่าเป็นศิลปะที่มีการประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ในสมัยโบราณก่อนการชกมวยจะต้องมีการไหว้ครูมวยก่อน ซึ่งเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน การไหว้ครูเป็นถวายบังคมพระมหากษัตริย์ เพราะในสมัยโบราณการชกมวยจะมีขึ้นหน้าพระที่นั่งเป็นประจำ ทั้งการไหว้ครูเป็นการระลึกถึงคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มวยไทยให้ โดยมีที่มานักมวยต้องไปพักอาศัยอยู่กับครูมวยเพื่อคอยปรนนิบัติรับใช้ เพื่อให้ครูมวยแน่ใจว่าลูกศิษย์ของตนเป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน พยายาม และมีความเคารพรักษาต่อครูผู้สอน จึงจะมีการทำพิธีขึ้นครู หรือในบางท้องถิ่นเรียกว่า พิธียกครู แสดงถึงการยอมรับซึ่งกันและกันทั้งครูและศิษย์ เพื่อเป็น



ศิริมงคลแก่ตนเองและทำให้มีจิตใจมั่นคงไม่หวั่นไหว ควบคุมสติได้ดี ส่วนการร่ายรำเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ของครูมวย แต่ละสำนัก นอกจากนั้นการร่ายรำยังเป็นการอุ่นร่างกายให้คลายความเครียดทั้งร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะต่อสู้ได้ทันที ทั้งเป็นการดูเชิงคู่ต่อสู้พร้อมสำรวจพื้นบริเวณที่จะทำการชกมวย เพราะในสมัยโบราณการชกมวยจะชกกันบนลานดิน

นางสุกมล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (รมว.วธ) กล่าวว่า ตามที่มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ประกาศให้วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ของทุกปี ซึ่งเป็นวันที่สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (สมเด็จพระเจ้าเสือ) เสด็จขึ้นครองราชย์

เป็นวันมวยไทย โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (สมเด็จพระเจ้าเสือ) ที่ทรงพระปรีชาสามารถด้านมวยไทย รวมทั้งส่งเสริมคุณค่าของศิลปะมวยไทย การไหว้ครูมวยไทย การแข่งขันต่างๆ การส่งเสริมมวยไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งยกย่องเชิดชูเกียรติจากการที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ขึ้นทะเบียนมวยไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลและเป็นการเฉลิมฉลองวันสำคัญดังกล่าวกระทรวงวัฒนธรรมจึงกำหนดการจัดงาน "วันมวยไทย" ขึ้น ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยจัดพิธีบวงสรวงสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (สมเด็จพระเจ้าเสือ) ต่อด้วย พิธีไหว้ครูมวยไทย โดยครูมวยผู้ประกอบพิธี คือ นายวิฑิต ชีเดิญ พร้อมด้วยครูมวยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบพิธีบูชาครู จำนวน ๑๐ คน อาทิ นายสืบ จันทะเกาศัลย์ นายประนอม อ่ำพินัย นายยอดธง ศรีวรลักษณ์ นายจรัสเดช อุลิต นายนอง เสียงหล่อ ฯลฯ จากนั้นเป็นการรำไหว้ครูมวยไทย โดยครูมวยไทย ๕ สาย อาทิ นายยอดธง ศรีวรลักษณ์ มวยไทยภาคกลาง รต.ดร.สมพร แสงชัย มวยท่าเสาและพระยาพิชัยดาบหัก นายจรัสเดช อุลิต มวยพลศึกษา นายประเสริฐ ยาและ มวยไชยา ต่อด้วยการ

รำไหว้ครูมวยไทยของเยาวชน จำนวน ๒๐๐ คน การสาธิตมวยไทย ๕ สาย พร้อมทั้งยังมีนักมวยอาชีพที่มีชื่อเสียง ได้แก่ นายสมภักษ์ คำสิงห์ นายสมจิตต์ จงจจอหอ เข้าร่วมพิธีไหว้ครู

นางสุกมล (รมว.วธ) กล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากกิจกรรมการไหว้ครูแล้ว กระทรวงวัฒนธรรมยังมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ คุณค่าความสำคัญของพิธีไหว้ครูมวยไทยและมวยไทยสายต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชน ในความรู้เรื่องมวยไทย รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญในองค์ความรู้ที่มีอยู่ในศิลปะแม่ไม้มวยไทย ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีมาแต่โบราณ และเป็นศิลปะการต่อสู้ที่เก่าแก่ประเภทหนึ่งของโลก ซึ่งจะเป็นการจุดประกายให้คนในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนหันมาให้ความสนใจ เรียนรู้ศาสตร์และศิลป์ของมวยไทยมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการฝึกฝนร่างกายให้แข็งแรงแล้ว ยังเป็นการฝึกจิตใจให้มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในอนาคตอีกด้วย

นางปรีตนา พงษ์ทัดศิริกุล อธิบดี กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้กล่าวถึงความคืบหน้าการสำรวจและพิจารณาการประกาศรายชื่อมรดกภูมิปัญญาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ประจำปี ๒๕๕๕ นั้น ยังคงมี ๖ สาขาเหมือนเดิม คือ ๑.สาขาศิลปะการแสดง ๒. สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม ๓.สาขาวรรณกรรมพื้นบ้าน ๔.สาขากีฬาภูมิปัญญาไทย ๕.สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล และ ๖.สาขาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล แต่ในปี ๒๕๕๕ จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบคัดเลือกใหม่ จากเดิมที่ประกาศขึ้นทะเบียนเฉพาะในระดับชาติเท่านั้น แต่ในปีนี้จะใช้การขึ้นทะเบียนตามกฎของภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวน รักษา มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เพื่อความสะดวกหากอนาคตไทยเข้าร่วมภาคีดังกล่าวจะได้ไม่ต้องคัดเลือกรายชื่อใหม่ ส่วนการประกาศรายชื่อ เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาพื้นบ้านและระดับชาติจะทำได้ในเร็ววัน โดยรายชื่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ที่คาดว่าจะประกาศขึ้นทะเบียน

**กับข่าวศิลปวัฒนธรรม...รายงาน**